Military Caring Sciences **Original Article**

10.22034/12.1.77

OPEN ACCESS

Design and Psychometric properties of the happy and stable marriage questionair

Jamalnik. M[1]
Falsafinejad. M R[2]
Khodabakhshi-Koolaee. A[3]

1- Counseling Department, School of Humanities and Social Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

2- Assessment and Measurement Department, School of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran, email: falsafinejad@atu.ac.ir

3- Psychology and Education Sciences Department, School of Humanities, Khatam University, Tehran, Iran

ABSTRACT

Introduction: The growth and development of any society are closely tied to the well-being and stability of its families—an outcome that hinges on informed and intentional marriages.

Objective: This study aimed to design and evaluate the psychometric properties of the "Sustainable and Fulfilling Marriage Questionnaire."

Materials and Methods: This mixed-methods research was conducted in 2017 on 280 couples from Qom province, Iran, over three phases. In the first phase, using a narrative inquiry approach and purposive sampling, in-depth interviews were conducted with 13 satisfied couples. In the second phase, thematic analysis was employed to extract key themes and generate an initial item pool. In the third phase, the psychometric properties of the questionnaire—including face validity, content validity, construct validity, and reliability—were assessed. Construct validity was evaluated through exploratory and confirmatory factor analyses, as well as concurrent criterion validity. Reliability was examined using Cronbach's alpha, split-half reliability, and inter-item correlations between odd and even items.

Results: Six key themes emerged from the qualitative phase: "individual characteristics," "marital expectations," "communication factors," "family background," "religious compatibility," and "conflict resolution." These formed the basis for a preliminary 150-item questionnaire. After psychometric evaluation and refinement, the final version comprised 55 items. Factor analysis supported a six-factor structure, accounting for 68.82% of the total variance. Cronbach's alpha for the full questionnaire was 0.89, with subscale values ranging from 0.68 to 0.89. The Spearman-Brown split-half coefficient was 0.87 for the total scale and ranged from 0.64 to 0.83 for individual subscales.

Conclusion: The Sustainable and Fulfilling Marriage Questionnaire demonstrated strong psychometric properties and is a practical tool for use in family and marital studies, with straightforward scoring and interpretation.

Keywords: Couple relationship, Marriage, Psychometric, Questionnaire

Cite this article: Jamalnik M, Falsafinejad. M R, Khodabakhshi-Koolaee A. Design and Psychometrics Questionnaire of Happy and Stable Marriage. Military Caring Sciences. 2025; 12 (1):77-93.

Received: 2023/08/06 Received in revised form: 2023/12/18 Accepted: 2023/12/13 Published: 2025/03/30

©The Author(s)

Publisher: Aja University of Medical Sciences

علوم مراقبتی نظامی

مقاله پژوهشی

طراحی و تعیین ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه ازدواج خرسند و مانا

مریم جمال نیک[1]
***محمدرضا فلسفی نژاد**[2]
آناهیتا خدابخشی کولایی[3]

۱- گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران

۲- گروه سنجش و اندازه گیری، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران (*نویسنده مسئول)، آدرس الکترونیک: falsafinejad@atu.ac.ir

۳- گروه روان شناسی و علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران

چکیده

مقدمه: رشد یافتگی یک جامعه در گرو خانواده‌های خرسند و پایدار است که با ازدواج آگاهانه محقق می‌شود.

هدف: پژوهش حاضر با هدف طراحی و تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه ازدواج خرسند و مانا انجام شد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش از نوع ترکیبی بود و در سال ۱۳۹۷ و بر روی ۲۸۰ زوج استان قم و در ۳ مرحله انجام شد. در مرحله اول با استفاده از رویکرد روایت پژوهی و نمونه‌گیری هدفمند، مصاحبه با ۱۳ زوج خرسند صورت گرفت و در مرحله دوم تم‌ها با استفاده از روش تحلیل متن استخراج و استخر گویه‌ها تشکیل شد. در مرحله سوم، ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه با بهره‌گیری از روایی صوری، محتوایی، روایی سازه و پایایی مورد بررسی قرار گرفت. جهت انجام روایی سازه از روش تحلیل عاملی اکتشافی، تأییدی و روایی ملاکی همزمان استفاده شد. برای تعیین پایایی از روش‌های آلفای کرونباخ، دو نیمه کردن و همبستگی گویه‌های زوج و فرد استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج حاصل از مرحله اول، ۶ تم "ویژگی‌های فردی"، "انتظار از ازدواج"، "عوامل ارتباطی"، پیشینه خانوادگی"، "هم کفوی (مذهبی)"، "حل تعارض" شکل گرفت که مبنای پرسشنامه ۱۵۰ گویه‌ای شد. پس از بررسی ویژگی‌های روان سنجی و در نظر گرفتن ملاک‌های مختلف فرم نهایی پرسشنامه با ۵۵ گویه تشکیل شد. تحلیل عاملی اکتشافی و تائیدی در وارسی روایی پرسشنامه بیانگر وجود شش عامل بود که در مجموع ۶۸/۸۲ درصد واریانس کل آزمون را تبیین کرد. ضرایب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه ۰/۸۹ و برای خرده مقیاس‌های آن، بین ۰/۶۸ تا ۰/۸۹ بود. نتایج حاصل از روش تنصیف اسپیرمن-براون برای کل پرسشنامه، ۰/۸۷ و برای خرده مقیاس‌ها، بین ۰/۶۴ تا ۰/۸۳ به دست آمد.

نتیجه‌گیری: یافته‌ها حاکی است که پرسشنامه ازدواج خرسند و مانا از ویژگی‌های روان سنجی مطلوبی بر خوردار است و با نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر آسان قابلیت به‌کارگیری در مطالعات خانواده را دارد.

کلمات کلیدی: ازدواج، پرسشنامه، رابطه زوجی، روانسنجی

استناد: جمال نیک مریم ، فلسفی نژاد محمدرضا ، خدابخشی کولایی آناهیتا. طراحی و تعیین ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه ازدواج خرسند و مانا. علوم مراقبتی نظامی. ۱۴۰۴؛ ۱۲(۱): ۹۳- ۷۷.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵ تاریخ ویرایش: ۱۴۰۲/۰۹/۲۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۲۳ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۱/۱۰

ناشر: دانشگاه علوم پزشکی آجا

©نویسندگان

CC BY NC

مقدمه

بنیان ازدواج اساس زندگی خانوادگی را در بسیاری جوامع تشکیل می‌دهد (۱-۳)؛ کـه نقش محوری در زندگی بزرگسـالان را ایفا می‌کند (۴). از آنجا که رشد یافتگی یک جامعه در گرو خانواده‌های منسـجم و پایدار اسـت این مهم زمانی دست یافتنی می‌شود که بنای تشـکیل اسـاس آن یعنی ازدواج، از روی آگاهی باشد (۵). بدیهی اسـت که جامعه‌ای که ازدواج در آن درسـت شکل گیرد مبنای خرسندی و رضایت جامعه را فراهم می‌کند. وقتی ازدواجی درسـت شکل می‌گیرد مبنای تشکیل خانواده‌ای سالم می‌شود که توسط کارکردها و ویژگی‌هایی نظیر نقش‌های متناسب، تعاملات و ارتباط‌های سالم، احترام و درک متقابل، پرورش فرزندان، ارزش‌های مذهبی و مشـارکت و خرسندی شناخته می‌شـود (۶). بر اساس پژوهش‌ها، خرسندی ازدواج نقش مؤثری در سلامت جسمانی دارد و در واقع خرسندی ازدواج یکی از قوی‌ترین پیش‌بینی کننده‌های تندرستی به شمار می‌رود (۷). با و جود همه این مزایا در برخورداری از جامعه‌ای با خانواده‌های سـالم، آنچه در جامعه امروز شاهد آن هستیم افزایش روزافزون نرخ طلاق می‌باشد و این موضوع نه تنها در کشورهای پیشرفته بلکه در حال توسعه نیز روند افزایشی داشته است (۸). از آنجا که همه ازدواج‌های طولانی مدت خرسند نیستند (۹)؛ بنابراین شناسایی عوامل پیش‌بین در خرسندی و مانایی ازدواج گام مؤثری در تشـکیل و تداوم این دسته از ازدواج‌ها می‌باشد. در پژوهش‌های زیادی به بررسـی مانایی و خرسندی ازدواج پرداخته شده است. از این بین عده‌ای به دنبال کشف عوامل مؤثر بر مانایی و خرسندی ازدواج بوده‌اند (۱۰، ۱۱). پژوهش‌های بلیتون (Bliton) و همکاران و بویس (Boyce) و همکاران تمرکز بر تأثیر شخصیت و نقش پیش بین آن در خرسـندی ازدواج داشتند(۵، ۱۲) برخی بـه تأثیر نگرش‌ها در مانایی و خرسـندی ازدواج مؤثر پرداخته‌اند (۱۳). برخی به بررسی تأثیر مذهب و همسانی آن در مانایی ازدواج پرداخته‌اند(۱۴، ۱۵). دسـته‌ای دیگر به نقش مهارت‌های ارتباطی و حل تعارض در خرسـندی ازدواج اشـاره داشـته‌اند (۱۶، ۱۷). دسته‌ای دیگر از پژوهشگران به بررسی تأثیر خانواده در ماندگاری و خرسندی ازدواج پرداخته‌اند (۱۸). دسته‌ای دیگر به بررسی عوامل تأثیرگذار در ازدواج‌های خرسند و مانا پرداختند. نیمتز (Nimtz) در نتایج مطالعه‌ای خود جهت بررسی فاکتورهای تأثیرگذار بر مانایی و خرسـندی ازدواج نشـان داد که نگرش‌های مثبت و همچنین عواملی نظیر ارتباط مؤثر، حمایت و سـازش نقش کلیدی در این نوع ازدواج‌ها را دارد (۱۹). همچنین آسوده و همکاران در پژوهش خود به نقش چهار ویژگی تأثیرگذار در مانایی و خرسـندی ازدواج اذعان کردند. این چهار ویژگی شـامل توانایی حل مسئله، داشتن درک متقابـل و مدیریت درآمدها، احترام بـه یکدیگر و گذراندن اوقات فراغت با یکدیگر بود (۲۰).

در همین راسـتا، ابزارهای متعددی با اهـداف گاهی متفاوت در خصوص عوامـل مؤثر بـر مانایی و خرسـندی زندگی زوجین، طراحی و روانسنجی شده‌اند که می‌توان به ابزارهایی نظیر مقیاس ازدواج خوشبخت (۲۱)، پرسشـنامه ریسک‌پذیری ازدواج (۲۲)، مقیاس نگرش جوانان درباره ازدواج (۲۳) و پرسشـنامه سنجش ثبات ازدواج (۲۵) اشاره کرد.

از مجموع بررسی‌های پرسشـنامه‌های اخیر در زمینه پایداری و خرسندی ازدواج که پیش‌تر اشـاره کردیم به این نکته رسیدیم که اگر چه پژوهش‌هایی در این زمینه شکل گرفته ولی بررسی‌ها نشـان داد که ابزارهایی که در این زمینه تا به حال ساخته شده اسـت یا بر روی جامعه زوجین نبوده به طوری که تنها بر یکی از زوجین (مردان) تمرکز داشـته است (۲۱) و یا بر اساس فرهنگ جامعه ایرانی شکل نگرفته است (۲۴).

در مجموع با توجه به آمار روزافزون نرخ طلاق و کمبود ابزارهای برآمده از تجربه زیسـته زوجین خرسند، پرداختن به این مسئله ضروری به نظر رسـید تا بررسـی شـود که چه عوامل کلیدی در مانایی و خرسـندی ازدواجشـان مؤثر بوده اسـت. بنابراین پژوهشگران مطالعه حاضر بر آن شدند تا پرسشنامه ازدواج مانا و خرسند را طراحی و روایی و پایایی آن را ارزیابی نمایند.

مواد و روش‌ها

این مطالعه، از نوع ترکیبی است که در سال ۱۳۹۷ و بر روی ۳۰۰ زوج اسـتان قم و با هدف طراحی و تعیین ویژگی‌های روانسنجی برای ازدواج مانا و خرسند طراحی شد. این پژوهش شامل ۳ مرحله بود. در ابتدا به منظور طراحی پرسشـنامه با استفاده از پژوهش کیفی و رویکرد روایت پژوهی، استخر گویه‌های پرسشنامه شکل گرفت. پس از طراحی پرسشنامه به منظور بررسی روایی و پایایی از روش‌های روایی صوری، محتوایی و روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشـافی و تائیدی و روایی ملاکی همزمان استفاده شد.

جهت تعیین پایایی نیز از ضریب آلفای کرونباخ و روش دونیمه کردن استفاده شد که هر یک از مراحل به شرح ذیل است:

مرحله اول پژوهش از نوع کیفی و با استفاده از رویکرد روایت پژوهی (Narrative Research Approach) انجام شد. این روش به عنوان یک طرح کیفی به منظور گزارش کردن داستان‌های جذاب افراد درباره تجربه شخصی خود تعریف می‌شود (۲۵). در این مرحله ۱۳ مشارکت کننده زوج به شیوه نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. از معیارهای ورود به پژوهش، انتخاب زوجین خرسندی بود که طول مدت ازدواج آن‌ها ۱۰ سال باشد و حداقل یک فرزند داشته باشند. مبنای برآورد خرسندی نیز اظهار نظر شخصی و بررسی عدم قهر طولانی مدت و گزارش شخصی بود. در طول مصاحبه‌ها نیز این موضوع مدنظر بود به طوری که پس از بررسی در طول مصاحبه دو زوج از پژوهش حذف و جایگزین شدند. فرایند انتخاب نمونه‌ها تا جایی ادامه یافت که در خلال کسب اطلاعات هیچ داده جدیدی پدیدار نگردید و به عبارتی داده‌ها به اشباع (Saturation) رسید. از مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختاریافته جهت جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. مدت مصاحبه‌ها ۴۵-۶۰ دقیقه به طول انجامید و در قالب فایل صوتی ضبط شد. در مرحله دوم تحلیل بر روی مصاحبه‌ها صورت گرفت. به منظور تحلیل، پس از مصاحبه با تک تک شرکت‌کنندگان، روایت‌های آنان کلمه به کلمه پیاده سازی شد. علاوه بر این به نشانه‌هایی نظیر حالات غیرکلامی نظیر تن صدا، مکث و خنده توجه شد. بر این اساس داستان‌های زندگی آنان بارها و بارها خوانده شد تا با کل داستان و روایت‌های زندگی آنان آشنایی صورت گیرد. داده‌های به دست آمده با روش تحلیل متن مورد تحلیل قرار گرفت (۲۶). این رویکرد شامل پنج گام بود: ۱- ضبط و پیاده سازی کلمه به کلمه مصاحبه‌ها ۲- جداسازی روایت‌ها از متن غیرروایی۳- انجام تحلیل اولیه و استخراج تم‌های کلی از متن۴- انتخاب تعداد محدودی از روایت‌هایی که به خوبی توصیف شده‌اند۵- آنالیز روایت‌های پیاده‌سازی شده در چارچوب گفتمان‌های استخراج شده از متن اصلی (۲۶، ۲۷).

در پژوهش حاضر از چهار معیار اعتبارپذیری (Credibility)، تائیدپذیری (Confirmability)، اعتمادپذیری (Dependability) و انتقال‌پذیری (Transferability)، مطرح شده توسط لینکلن و گوبا، جهت ارزشیابی صحت و استحکام داده‌ها استفاده شد (۲۸). برای این منظور، روش‌های متعددی مانند درگیری طولانی مدت با داده‌ها، کنترل یافته‌ها با مشارکت‌کنندگان، بازنگری یافته‌ها توسط متخصصین، حفظ مستندات در تمام مراحل پژوهش، تلاش جهت کسب نظرات دیگران، تعلیق دانسته‌های قبلی تیم پژوهش در استخراج داده‌ها و روند تصمیم‌گیری، انجام پژوهش به صورت تیمی و تحت نظر افراد خبره و استفاده از نمونه‌گیری هدفمند تا حد امکان با حداکثر تنوع از نظر سطح تحصیلات، جنس، وضعیت تأهل، طول مدت مراقبت برای رسیدن به قابلیت اعتماد توسط تیم پژوهش به کار گرفته شد. بدین گونه مصاحبه‌ها تحلیل شد و تم‌ها به دست آمد که شامل ۶ تم "ویژگی‌های فردی"، "انتظار از ازدواج"، "عوامل ارتباطی"، پیشینه خانوادگی"، "هم کفوی (مذهبی)"، "حل تعارض" بر این اساس استخر ۱۵۰ گویه‌ای تنظیم شد.

در مرحله سوم جهت کسب اطمینان از روایی پرسشنامه از سه شیوه روایی صوری (Face Validity)، روایی محتوا (Content Validity) و روایی سازه (Construct Validity) استفاده شد. جهت تعیین روایی صوری ابزار از دو روش کیفی و کمی استفاده شد. در تعیین کیفی روایی صوری با ۱۰ نفر از زوجین به صورت چهره به چهره مصاحبه شد و موارد سطح دشواری (Difficulty)، میزان تناسب (Relevancy) و ابهام (Ambiguous) مورد بررسی قرار گرفت. پس از اصلاح موارد بر اساس نظرات زوجین از روش تأثیر آیتم استفاده شد و با استفاده از فرمول روش تأثیر آیتم، روایی صوری طبق فرمول زیر محاسبه گردید (۲۹).

(Impact Score=Frequency (%)×Importance)

منظور از فراوانی، درصد افرادی است که به گویه امتیاز ۴ یا ۵ داده‌اند و منظور از اهمیت میانگین نمره کل افراد به اهمیت بر اساس طیف لیکرت است. در صورتی که امتیاز تأثیر از ۱/۵ بیشتر شود، گویه برای تحلیل‌های بعدی مناسب تشخیص داده خواهد شد (۲۹) که بر این اساس، تعداد ۹۷ گویه استخراج گردید.

جهت ارزیابی روایی محتوا از دو روش کیفی و کمی استفاده شد. از آنجا که تعیین روایی محتوا در این پژوهش، بر اساس نظر افراد متخصص بود، برای ۱۰ نفر از متخصصان (Expert Panel) حوزه ازدواج و خانواده و آشنا به روانسنجی ابزار ارسال و از آنان درخواست شد تا ابزار را از رعایت دستور زبان (Grammar)، استفاده از واژه‌های مناسب (Wording)، ضرورت، اهمیت،

قرارگیری عبارات در جای مناسب خود (Item Allocation) و امتیازدهی مناسب (Scaling) بازخورد لازم را ارائه دهند.

جهت وارسی روایی محتوا به شکل کمی از دو شاخص نسبت روایی محتوا (CVR) و روایی محتوا (CVI) استفاده شد. ابتدا به منظور تعیین CVR از ۱۰ متخصص حوزه خانواده و ازدواج خواسته شد تا در مورد هریک از گویه‌های پرسشنامه نظرات خود را ارائه دهند. به طوری که تک‌تک گویه‌ها با استفاده از سه طیف «گویه ضروری است (Essential)»، «گویه مفید است، ولی ضروری نیست (Useful but not Essential)» و «گویه ضرورتی ندارد (Not Necessary)» مورد بررسی قرار گرفتند. سپس پاسخ‌ها بر اساس فرمول زیر محاسبه شد (۳۰، ۳۱). درنهایت نظرات و دیدگاه متخصصان برای اصلاح و تقویت گویه‌های پرسشنامه اعمال شد. بر اساس جدول لاوشه (Lowshe)، گویه‌هایی که نسبت روایی محتوایی آن‌ها از ۰/۶۲ (بر اساس قضاوت ۱۰ متخصص) بالاتر بود، معنی‌دار بوده (P<۰/۰۵) حفظ شدند (۳۲).

$$CVR=\frac{\frac{(\text{تعداد شرکت کنندگان})}{۲}-(\text{تعداد پاسخ های ضروری هر آیتم})}{\frac{(\text{تعداد شرکت کنندگان})}{۲}}$$

مجدداً پرسشنامه جهت محاسبه CVI به متخصصین داده و از آنان درخواست شد که در مورد هر یک از گویه‌ها، بر اساس شاخص روایی محتوای Waltz و Bausell، میزان مربوط بودن (Relevancy)، واضح بودن (Clarity) و ساده بودن (Simplicity) هریک از گویه‌های موجود در پرسشنامه را در یک طیف لیکرت از نمره ۱ تا ۵ به طور مجزا تعیین نمایند (۳۳). بدین ترتیب در این مطالعه، امتیاز شاخص روایی محتوا برای هر گویه از طریق تقسیم تعداد متخصصان موافق رتبه ۳ و ۴ برای هر گویه بر تعداد کل متخصصان محاسبه شد (۳۴). (طبق فرمول زیر). لازم به ذکر است که در این روش، گویه‌های دارای نمره بالاتر از ۰/۷۹ مناسب هستند، بین ۰/۷۰ تا ۰/۷۹ نیاز به اصلاح دارند و کمتر از ۰/۷۰ غیرقابل‌قبول می‌باشند. سپس بر اساس میانگین نمرات شاخص روایی محتوایی همه گویه‌های پرسشنامه، متوسط شاخص روایی محتوایی (Scale-Content Validity Index/Average) پرسشنامه محاسبه شد. نمره ۰/۹۰ و بالاتر برای قابل‌قبول بودن متوسط شاخص روایی محتوایی (S-CVI/Ave) پرسشنامه توصیه شده است (۳۴). در نهایت، روایی محتوایی ابزار انجام شد و تعداد گویه‌ها از ۹۷ گویه به ۶۵ گویه تقلیل یافت.

$$CVI=\frac{\text{تعداد متخصصانی که به گویه امتیاز ۳ یا ۴ داده‌اند}}{\text{تعداد کل متخصصان}}$$

پس از انجام تغییرات مورد نیاز به منظور تعیین روایی سازه (Construct Validity) از روش تحلیل عاملی اکتشافی (Exploratory Factor Analysis) تحلیل عاملی تائیدی (Confirmatory Factor Analysis) و روایی ملاکی همزمان (Concurrent Criterion Validity) استفاده شد. در تحلیل عاملی اکتشافی از روش تحلیل مولفه‌های اصلی (Principal Component Analysis)، نمودار سنگریزه (Scree Plot)، چرخش متعامد از نوع واریماکس (Varimax) استفاده شد. شایان ذکر است که جهت تعیین روایی سازه پیش فرض‌های زیر رعایت شد:

در این مطالعه همچنین قبل از اجرای تحلیل عاملی، مفروضات زیر رعایت گردید (۳۵):

۱- شاخص کفایت نمونه‌گیری کایزر – می‌یر – اولکین (Kaiser-Meyer-Olkin) باید حداقل ۰/۶ باشد.

۲- نتیجه آزمون کرولیت بارتلت به لحاظ آماری معنی‌دار باشد.

۳- بار عاملی هر سؤال در ماتریس عاملی و ماتریس چرخش یافته حداقل ۰/۳ و بهتر است بالاتر از آن باشد.

۴- هر یک از عامل‌ها متعلق به بیش از یک سؤال باشد.

۵- عامل‌ها از اعتبار کافی برخوردار باشند.

از دید پژوهشگران مختلف، تعداد نمونه مورد نیاز جهت انجام تحلیل عاملی به منظور تعیین روایی سازه متفاوت است. برخی صاحب‌نظران تعداد ۳ نمونه به ازای هر عبارت ابزار به شرط درصد واریانس و مقدار بار عاملی بیشتر از ۰/۸ کافی تلقی می‌کنند (۳۶). جهت بررسی پرسشنامه و تعیین ویژگی‌های روانسنجی آن نمونه‌ای حدود ۴ برابر (۳۰۰ نمونه) (۲۹) گویه‌های پرسشنامه انتخاب شد که به صورت نمونه‌گیری تصادفی در شهر قم انتخاب شدند. به طوری که شهر قم به ۴ منطقه شمال، جنوب، شرق و غرب تقسیم شد و از هر منطقه به صورت تصادفی نمونه انتخاب شد که در نهایت ۲۸۰ نمونه در پژوهش شرکت کردند.

از آنجایی که تحلیل عاملی اکتشافی به تنهایی نمی‌تواند مبنای قضاوت درباره ساختار عاملی یک پرسشنامه باشد (۳۷)، لذا،

جهت بیشینه کردن مقدار واریانس از تحلیل عاملی تائیدی روی همان نمونه و نرم افزار AMOS استفاده شد.

در ادامه، به منظور تعیین روایی ملاکی همگرا (Concurrent Criterion Validity)، سه پرسشنامه شامل پرسشنامه حاضر و پرسشنامه رضایت ازدواج انریچ (ENRICH) و مقیاس کیفیت زناشویی (R- DASS) در نظر گرفته شد. ثرندایک (Thorndike) و همکاران تعداد نمونه مورد قبول برای هر پرسشنامه را ۱۰-۱۵ نفر برای روایی ملاکی در نظر می‌گیرند (۳۸). بر این اساس از ۵۰ مشارکت کننده زوج که به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند خواسته شد که پرسشنامه تدوین شده را با مقیاس رضایت از ازدواج انریچ و کیفیت زناشویی تکمیل کنند. در تکمیل همزمان مقیاس‌ها ترتیبی داده شده که در آن، تعدادی از شرکت‌کنندگان ابتدا پرسشنامه تدوین شده خرسندی ازدواج، تعدادی پرسشنامه رضایت از ازدواج انریچ و تعدادی دیگر مقیاس کیفیت زناشویی را تکمیل کنند تا بدین وسیله اثرهای ناشی از ترتیب تکمیل پرسشنامه‌ها کنترل شود. بنابراین، افراد گروه نمونه به طور همزمان به پرسشنامه تدوین شده، پرسشنامه رضایت از ازدواج انریچ و پرسشنامه کیفیت زناشویی پاسخ دادند.

جهت بررسی پایایی پرسشنامه تدوین شده ازدواج خرسند و مانا از روش‌های آلفای کرونباخ (Cronbach's Alpha Coefficient)، دو نیمه کردن (Split–Half Method)، روش تنصیف اسپیرمن بروان (Spearman-Brown Formula Split-half Correlation) و همبستگی (Correlation) گویه‌های زوج و فرد استفاده شد. آلفای کرونباخ معرف میزان تناسب گروهی از آیتم‌هاست که یک سازه را می‌سنجد. برای داشتن همسانی درونی در حد خوب و کافی میزان آن باید بین ۰/۷ تا ۰/۸ لحاظ شود که به بررسی آن پرداخته شد (۲۹).

این پژوهش در کمیته اخلاق زیستی دانشگاه آزاد اسلامی، شعبه علوم و تحقیقات تهران با شماره IR.IAU.SRB.REC.۱۳۹۸,۰۶۹ به ثبت رسیده است. ملاحظات اخلاقی مطابق با بیانیه هلسینکی و کمیته اخلاق نشر (COPE) رعایت شده است؛ به طوری که در حین انجام پژوهش شرکت‌کنندگان از اهداف پژوهش آگاه شدند و با رضایت آگاهانه در پژوهش شرکت کردند. از آن‌ها برای شرکت در پژوهش و استفاده از ضبط صوت برای ضبط مصاحبه‌ها اجازه گرفته شد و به آن‌ها این اطمینان داده شد که اطلاعات به دست آمده صرفاً در جهت اهداف تحقیق مورد استفاده قرار می‌گیرد و در اختیار افرادی غیر از تیم پژوهش قرار نمی‌گیرد. همچنین برای آنان شرح داده شد که در هر مرحله از پژوهش می‌توانند انصراف خود را از ادامه شرکت در آن اظهار دارند و مشخصات آنان در طول تحقیق و بعد از آن به صورت محرمانه حفظ می‌گردد. همچنین از کد به جای اسامی شرکت‌کنندگان استفاده شد.

یافته‌ها

در مرحله اول پژوهش، با استفاده از رویکرد روایت پژوهی، با ۱۳ زوج خرسند که اطلاعات دموگرافیک آن‌ها در جدول شماره ۱ آمده است مصاحبه انجام شد.

جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت کنندگان در مرحله اول پژوهش

کد شرکت کنندگان	شغل	میزان تحصیلات	طول مدت ازدواج	تعداد فرزند
شوهر اول	کارمند	لیسانس	۱۴ سال	۲
زن اول	خانه‌دار	دیپلم		
شوهر دوم	کارمند	فوق لیسانس	۱۷ سال	۲
زن دوم	خانه‌دار	دیپلم		
شوهر سوم	خبرنگار	فوق لیسانس	۱۱ سال	۲
زن سوم	مدرس زبان	فوق لیسانس		
شوهر چهارم	کارمند	لیسانس	۱۰ سال	۲
زن چهارم	کارمند	لیسانس		
شوهر پنجم	پژوهشگر	فوق لیسانس	۱۰ سال	۱
زن پنجم	کارمند	فوق لیسانس		
شوهر ششم	کارمند	فوق لیسانس	۱۶ سال	۲
زن ششم	مشاور	لیسانس		
شوهر هفتم	خبرنگار	فوق لیسانس	۱۰ سال	۲
زن هفتم	خانه‌دار	فوق دیپلم		
شوهر هشتم	کارمند	فوق لیسانس	۱۰ سال	۲
زن هشتم	کارمند	لیسانس		
شوهر نهم	کارمند	لیسانس	۱۰ سال	۲
زن نهم	خانه دار	دیپلم		
شوهر دهم	کارمند	فوق لیسانس	۱۶ سال	۲
زن دهم	کارمند	لیسانس		

شوهر یازدهم	کارمند	فوق لیسانس	۲۳ سال	۴
زن یازدهم	کارمند	فوق لیسانس		
شوهر دوازدهم	دندانپزشک	دکتری	۱۴ سال	۳
زن دوازدهم	خانه‌دار	فوق لیسانس		
شوهر سیزدهم	کارمند	فوق لیسانس	۱۲ سال	۱
زن سیزدهم	کارمند	لیسانس		

در مرحله دوم بر اســاس مصاحبه‌های به عمل آمده و تحلیل آن، شــش عامل خرســندی و مانایی ازدواج به دست آمد که شامل "ویژگی‌هــای فردی"، "انتظــار از ازدواج"، "عوامــل ارتباطی"، پیشینه خانوادگی"، "هم کفوی (مذهبی)"، "حل تعارض" بودند. بر این اساس استخر ۱۵۰ گویه‌ای تنظیم شد.

در مرحله سوم پس از محاسبه شاخص امتیاز تأثیر گویه، ۵۳ گویه امتیاز پایین‌تر از ۱/۵ داشــتند که حذف شدند و تعداد گویه‌ها از ۱۵۰ به ۹۷ کاهش یافت. همچنین نسبت روایی محتوا (CVR) و شاخص روایی محتوا (CVI) گویه‌ها، بعد از اعمال نظر ۱۰ نفر از متخصصان محاسبه گردید و نتایج حاصل از محاسبه CVR نشان داد که با توجه به جدول لاوشه، گویه‌هایی که CVR آن‌ها کمتر از مقادیر ارائه شــده برای ۱۰ نفــر (۰/۶۲) بود، حذف گردید. به طوری‌که از ۹۷ گویه،۲۷ گویه حذف و تعداد گویه‌ها به ۷۰ تقلیل یافت. همچنین نتایج حاصل از محاســبه شاخص CVI نشان داد که تعداد ۵ گویــه دارای مقادیر CVI پایین‌تر از ۰/۷۹ بودند که حذف و باقی گویه‌ها نگه داشــته شــدند و در این مرحله، تعداد گویه‌هــا از ۷۰ به ۶۵ گویه کاهش یافت. در نهایت پس از تحلیل با حذف ۹ ســؤال (به علت همبستگی نداشــتن با نمره کل و یا نداشتن بار عاملی کافی)، ساختار ۶ عاملی پرسشنامه با ۵۶ گویه تأیید شــد که در مرحله تحلیل عاملی تائیدی با حذف گویه ۱۳ پرسشنامه با ۵۵ گویه تائید شد. مقیاس پاسخگویی به پرسشنامه لیکرت ۵ گزینه‌ای به شکل «کاملاً مخالفم» (۱ امتیاز)، «مخالفم» (۲ امتیــاز)، «نظری ندارم» (۳ امتیــاز)، «موافقم» (۴ امتیاز) و «کاملاً موافقم» (۵ امتیاز) انجام شــد و امتیازهای به دست آمده از ۵۵-۲۷۵ در نظر گرفته شــد. لازم به ذکر اســت که گویه‌های ۲۴،۲۵،۲۶،۲۷،۳۲،۳۵،۳۸،۴۲،۴۳،۴۴،۴۸،۴۹،۵۰،۵۲،۵۴،۵۵ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. جهت بررسی پرسشنامه و تعیین ویژگی‌های روانســنجی آن نمونه‌ای ۳۰۰ تایی از زوجین ســاکن شهر قم در نظر گرفته شــد که در مجموع نمونه به ۲۸۰ زوج در پژوهش شرکت کردند که اطلاعات دموگرافیک افراد مورد مطالعه در جدول شماره ۲ آورده شده است.

جدول ۲- ویژگی‌های جمعیت شناختی آزمودنی‌ها

ویژگی (زوج)		فراوانی	درصد
سن	۲۰-۳۰	۶۲	۲۲
	۳۰-۴۰	۱۵۲	۵۵
	۴۰-۵۰	۳۲	۱۱
	۵۰-۶۰	۳۴	۱۲
وضعیت اشتغال	هر دو شاغل	۹۰	۳۷
	فقط یک نفر شاغل	۱۹۰	۶۷
تحصیلات	زیردیپلم و دیپلم	۷۰	۲۵
	فوق دیپلم	۱۴۰	۵۰
	لیسانس	۴۰	۱۴
	فوق لیسانس و بالاتر	۳۰	۱۱
سال ازدواج	دهه هفتاد	۱۴	۶
	دهه هشتاد	۱۶۰	۵۷
	دهه نود	۱۰۶	۳۷
مدت ازدواج	۱-۵	۴۵	۱۶
	۵-۱۰	۱۰۵	۳۸
	بیشتر از ۱۰	۱۳۰	۴۶
تعداد فرزندان	تک فرزند	۸۰	۲۹
	۱-۳ فرزند	۱۳۰	۴۶
	بیشتر از ۳ فرزند	۷۰	۲۵

به منظور روایی ســازه، تحلیل عاملی اکتشافی و تائیدی و روایی ملاکی همزمان انجام پذیرفت که در ادامه به شــرح آن خواهیم پرداخت. در مرحله تحلیل عامل اکتشــافی مقدار ارزش کیسر- مایر- الکین (KMO) در جدول شماره ۳ آورده شده است که بر این اســاس اجرای تحلیل عاملی بر پایه ماتریس همبستگی مورد مطالعه نیز قابل توجیه شد.

جدول۳- ضریب کــایرز، میــر و الکــین (KMO)

شاخص‌ها	مقادیر
آزمون کفایت نمونه برداری کیسر مایرز	۰/۷۸۳
خی دو	۵۴۳۴/۰۰۶
درجه آزادی	۱۵۴۰
سطح معنی داری	>۰/۰۰۱

در تحلیــل عــاملی از روش تحلیــل مؤلفه‌های اصلــی نمودار

سنگریزه، چرخش متعامد از نوع واریماکس و بارهای عاملی ۰/۳۲ برای حداقل همبستگی قابل قبول میان هر ارزش و عامل استخراج شده استفاده شد. در واقع، نتایج تحلیل عامل‌ها منجر به استخراج ۶ عامل با مقدار ارزش ویژه بیشتر از یک شد که با ترسیم نمودار سنگریزه (نمودار ۱) این عامل‌ها انتخاب شدند.

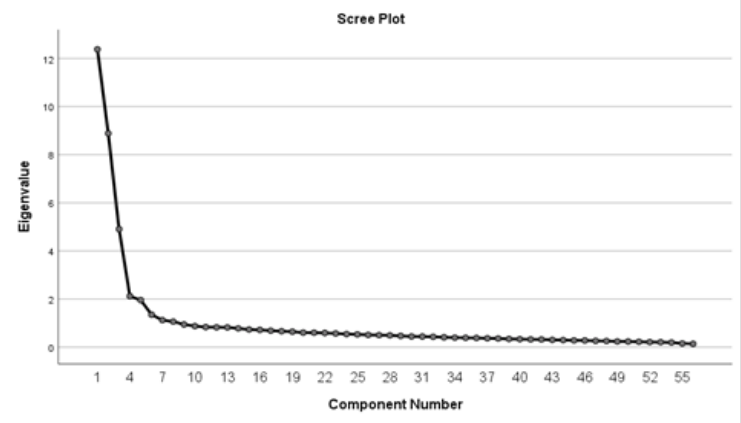

نمودار ۱- نمودار سنگریزه برای شناسایی عامل‌های ازدواج خرسند و مانا

برای وضوح بیشتر با استفاده از چرخش واریماکس داده‌ها مجدداً تحلیل شدند. در فرایند انجام تحلیل عاملی اکتشافی، با حذف ۹ سؤال (به علت همبستگی نداشتن با نمره کل و یا نداشتن بار عاملی کافی)، ساختار ۶ عاملی پرسشنامه با ۵۶ گویه تأیید شد. با در نظر گرفتن ارزش ویژه یک به عنوان نقطه برش برای هر عامل و ملاک آزمون اسکری (Scree)، این ارزش ویژه به ترتیب عبارت از ۱۲/۳۸، ۹/۱۴، ۵/۳۲، ۲/۱۱، ۲/۲ و ۱/۴۲ بود. همچنین مقدار واریانس تبیین شده در عامل اول ۲۵/۰۵ درصد و در عامل‌های دوم تا ششم به ترتیب ۱۷/۴۹، ۱۱/۸۱، ۷/۱۱، ۵/۱۱ و ۲/۲۵ درصد بود که در مجموع این شش عامل ۶۸/۸۲ درصد واریانس کل را تبیین می‌کنند. در جدول شماره ۴ بارهای عاملی گویه‌ها و گویه‌های مربوط به ۶ عامل آورده شده است.

جدول ۴- پرسشنامه تدوین شده ازدواج خرسند و مانا

عامل	شماره گویه	محتوی	بار عاملی
ویژگی‌های فردی	۵۶	همسرم شوخ طبعی قوی دارد.	۰/۷۳۲
	۴۵	همسرم فردی دمدمی مزاج و حساس به حساب نمی‌آید.	۰/۷۱۸
	۴۷	همسرم روحیه‌ای با ثبات دارد.	۰/۷۰۹
	۵۴	همسرم در محل کار و با دیگران بگو مگو دارد.	۰/۷۰۳
	۵۵	همسرم بر سر موضوعات پافشاری غیر منطقی دارد.	۰/۶۶۳
	۵۱	همسرم کار جمعی و توافق را بر تک روی و رقابت ترجیح می‌دهد.	۰/۶۴۸
	۵۰	همسرم آن طور که باید و شاید روراست و قابل اعتماد نیست.	۰/۶۳۹
	۵۲	در زندگی وقتی کارها درست پیش نمی‌رود همسرم دلسرد می‌شود.	۰/۶۳۷
	۴۶	همسرم غمگین و افسرده است.	۰/۶۳۵
	۵۳	در زندگی زناشویی خود آدم نگرانی نیستم.	۰/۶۰۳
	۴۴	همسرم از طرز برخورد دیگران با خود عصبانی می‌شود.	۰/۵۹۴
	۴۸	همسرم آدم خوشحال و امیدواری نیست.	۰/۵۹۰
	۴۹	همسرم در مورد نیت دیگران بدگمان است.	۰/۴۹۷

ادامه جدول ۴- پرسشنامه تدوین شده ازدواج خرسند و مانا

عامل	شماره گویه	محتوی	بار عاملی
انتظار از ازدواج	۸	ازدواج، دوستی و رفاقتی است که در سایر روابط وجود ندارد.	۰/۷۲۳
	۱	قرار نیست در ازدواج همه چیز ایده‌آل باشد.	۰/۷۱۷
	۹	فرزند آوردن به استحکام ازدواج کمک می‌کند.	۰/۶۷۶
	۵	با ازدواج، فرد به آرامش می‌رسد.	۰/۶۶۱
	۲	برای یک ازدواج خوب، باید تلاش کرد.	۰/۵۸۶
	۱۱	حتی بدون هزینه زیاد برای مراسم عروسی، باز می‌توان خوشبخت شد.	۰/۵۶۳
	۱۵	در ازدواج برای تصمیماتی مثل فرزندآوری توافق لازم است.	۰/۵۵۳
	۶	با ازدواج به رشد خواهیم رسید.	۰/۵۴۳
	۷	ازدواج یکی از گزینه‌های افراد برای رسیدن به خوشبختی است.	۰/۵۳۹
	۱۲	برای یک ازدواج موفق، قرار نیست همان ابتدا کامل بود.	۰/۵۳۶
	۱۰	ازدواج درمان نیست.	۰/۵۲۶
	۱۴	در موفقیت ازدواج، گذشت خیلی مهم است.	۰/۵۲۱
	۳	در ازدواج، همراهی و همکاری زوجین باعث ماندگاری رابطه می‌شود.	۰/۵۱۱
	۱۳	ازدواج، فقط یک قرارداد است.	۰/۴۴۱
	۴	یکی از رویاهای زندگی من، داشتن یک ازدواج موفق است.	۰/۴۲۳
عوامل ارتباطی	۳۹	احساساتم را به راحتی با همسرم در میان می‌گذارم.	۰/۶۹۲
	۳۱	برای رابطه با هم وقت می‌گذاریم.	۰/۶۶۲
	۴۳	گاهی همسرم تحقیرگر با من رفتار می‌کند.	۰/۶۳۷
	۲۷	از بیان آزادانه خواسته‌هایم با همسرم ترس دارم.	۰/۵۸۸
	۳۸	همسرم احساساتش را با من به اشتراک نمی‌گذارد.	۰/۵۵۳
	۳۵	گاهی همسرم از بیان نیازهای خود طفره می‌رود.	۰/۵۳۸
	۲۴	احساسات ام را با همسرم به اشتراک نمی‌گذارم، چون خودش می‌داند	۰/۵۰۹
	۲۱	معمولاً گفتگوی خوبی را با هم داریم.	۰/۴۹۰
	۲۶	به خاطر ترس از عصبانی شدن همسرم، احساس بدم را به او نمی‌گویم.	۰/۴۴۳
	۳۴	همسرم شنونده خوبی است.	۰/۳۸۲
پیشینه خانوادگی	۲۰	بسیاری از علایق من با علایق اعضای خانواده (مبدأ) ام مشترک بود.	۰/۷۶۷
	۱۹	خانواده (مبدأ) به نیازهای شخصی من توجه دارند.	۰/۷۴۰
	۱۶	من برای حمایت عاطفی روی خانواده‌ام حساب می‌کنم.	۰/۶۳۴
	۱۸	در صورت ناراحتی می‌توانم بدون پشیمانی به سراغ خانواده‌ام بروم.	۰/۵۴۲
هم کفوی (مذهبی)	۳۳	من و همسرم درباره نماز خواندن توافق داریم.	۰/۶۸۹
	۴۱	من و همسرم در مورد مناسک مذهبی توافق داریم.	۰/۶۳۲
	۲۹	من و همسرم درباره پذیرش موارد مذهبی توافق داریم.	۰/۵۹۷
	۲۲	من و همسرم در تربیت فرزند توافق مذهبی داریم.	۰/۵۴۷
	۳۰	من و همسرم درباره حجاب توافق داریم.	۰/۵۳۸
	۲۳	من و همسرم در اعتقادات مشابه هم هستیم.	۰/۴۹۳

ادامه جدول ۴- پرسشنامه تدوین شده ازدواج خرسند و مانا

عامل	شماره گویه	محتوی	بار عاملی
حل تعارض	۴۰	در اختلاف نظرهایمان راحت برخورد می‌کنیم و برای راه حل تصمیم مشترک می‌گیریم.	۰/۶۸۰
	۲۸	برای جلوگیری از درگیری با همسرم هر تلاشی می‌کنم.	۰/۶۲۳
	۲۵	گاهی بر سر هیچ و پوچ بحث جدی می‌کنیم.	۰/۵۹۱
	۳۶	رنجشم را راحت با او در میان می‌گذارم.	۰/۵۶۱
	۳۷	همسرم درک مشترکی از مشکلمان دارد.	۰/۵۶۰
	۳۲	وقتی تعارضی بینمان پیش می‌آید راه‌حل هایمان بسیار متفاوت است.	۰/۴۹۷
	۴۲	اگر بحثی برایمان پیش بیاد هر دو طرف برای حل آن تلاش می‌کنیم.	۰/۴۲۰

در فرایند تحلیل عاملی تائیدی با وصل کردن خطایی کواریانس بین گویه‌ها و همچنین حذف گویه ۱۳ به دلیل بار عاملی پایین (کمتر از ۰/۳۲) اقدام به اصلاح برازش مدل شد و پرسشنامه با ساختار ۵۵ گویه تائید شد.

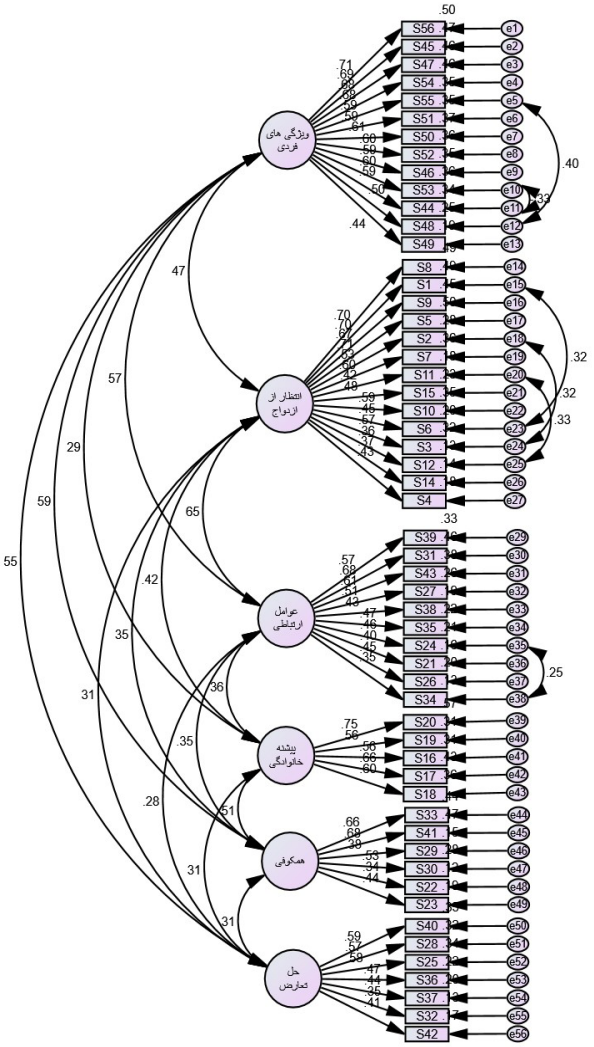

نمودار ۲- مدل اصلاح شده تحلیل عامل تأییدی پرسشنامه طراحی شد ازدواج خرسند و مانا با ضرایب استاندارد

بارگذاری عامل‌ها در مدل اصلاح شده از ۰/۳۵ تا ۰/۷۲ به دست آمد که هماهنگی داخلی خوب را نشان می‌دهد. بنابراین تمام بارهای عاملی استاندارد شده و برازش مدل از لحاظ آماری در مدل اصلاح شده خرسندی زناشویی معنادار بودند (نمودار شماره ۲). نتایج شاخص‌های اصلاح شده نیز در جدول شماره ۵ آورده شده است.

به منظور انجام روایی همزمان بر اساس جدول شماره ۶ ضرایب همبستگی بین پرسشنامهٔ تدوین شده با پرسشنامه رضایت ازدواج انریچ و مقیاس کیفیت زناشویی به ترتیب برابر با ۰/۶۴ و ۰/۷۱ به دست آمد که این ضرایب در سطح P< ۰/۰۱ معنی‌دار بودند. برای بررسی پایایی پرسشنامه تدوین شده ازدواج موفق از روش‌های آلفای کرونباخ، دو نیمه کردن و همبستگی گویه‌های زوج و فرد استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۷ آمده است.

بر اساس جدول مذکور، ضرایب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه تدوین شده خرسندی ازدواج ۰/۸۹ و برای خرده مقیاس‌های آن، بین ۰/۶۸ تا ۰/۸۹ است. بالاترین ضریب مربوط به خرده مقیاس ویژگی‌های فردی (۰/۸۶) و پایین‌ترین آن مربوط به خرده مقیاس کفویت (مذهبی) (۰/۶۸) است. دو نیمه کردن این پرسشنامه با استفاده از روش تنصیف اسپیرمن-براون برای کل پرسشنامه، ۰/۸۷ و برای خرده مقیاس‌های آن، بین ۰/۶۴ تا ۰/۸۳ به دست آمد. همچنین، ضریب همبستگی گویه‌های زوج و فرد کل پرسشنامه (r= ۰/۸۸) و خرده مقیاس‌های آن، در سطح P< ۰/۰۱ معنی‌دار بود. این نتایج نشان می‌دهد پرسشنامه تدوین شده از همسانی درونی قابل قبولی برخوردار است.

جدول ۵- نتایج شاخص‌های برازش برای مدل اصلاح شده ازدواج خرسند و مانا

ریشه میانگین مجذور خطای تقریب (RMSEA)	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	شاخص تناسب افزایشی (IFI)	شاخص نیکویی برازش (GFI)	نسبت مجذور کای به درجه آزادی (cmin/df)	ارزش (P)	درجه آزادی (DF)	آزمون نیکویی برازش مجذوری کای دو (Chi-square)
۰/۰۶۰	۰/۹۰۳	۰/۹۰۷	۰/۹۱۳	۱/۶۷۸	۰/۰۰۰	۱۳۱	۳۷۴/۱۴۴

جدول ۶ - ضرایب روایی همزمان با پرسشنامه رضایت از ازدواج انریچ و کیفیت ازدواج

مقیاس	رضایت ازدواج انریچ	کیفیت زناشویی
پرسشنامه تدوین شده ازدواج خرسند و مانا	۰/۶۴**	۰/۷۱**

**P>۰,۰۱

جدول ۷- نتایج اعتباریابی با استفاده از آلفای کرونباخ، دو نیمه کردن و همبستگی گویه‌های زوج و فرد

مقیاس	خرده مقیاس	ضریب آلفای کرونباخ	دونیمه کردن	همبستگی گویه‌های زوج و فرد
پرسشنامهٔ تدوین‌شده ازدواج خرسند و مانا	ویژگی‌های فردی	۰/۸۶۲	۰/۸۲۱	۰/۸۴۵
	انتظار از ازدواج	۰/۸۵۴	۰/۸۳۳	۰/۸۱۱
	عوامل ارتباطی	۰/۷۶۳	۰/۷۲۸	۰/۶۹۲
	پیشنه خانوادگی	۰/۷۵۶	۰/۷۱۰	۰/۶۸۸
	هم‌کفوی	۰/۶۸۵	۰/۶۴۵	۰/۶۶۳
	حل تعارض	۰/۷۷۲	۰/۷۵۱	۰/۷۴۵
	کل	۰/۸۹۲	۰/۸۷۳	۰/۸۸۴

نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با هدف طراحی و تعیین ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه ازدواج خرسند و مانا صورت گرفت. از آنجا که بعضی از ابزارهای طراحی شده بدون بررسی روایی و پایایی مورد استفاده قرار می‌گیرند لذا، طراحی و تعیین ویژگی‌های روانسنجی ابزارهای اندازه‌گیری چالش بزرگی است؛ چرا که کیفیت یک ابزار وابسته به روایی و پایایی آن است (۳۹). در پژوهش پیش‌رو، روایی صوری و محتوایی، روایی سازه (تحلیل عامل اکتشافی، تائیدی، روایی همگرا) و پایایی ابزار از طریق روش‌های آلفای کرونباخ، دو نیمه کردن و همبستگی گویه‌های زوج و فرد مورد تأیید قرار گرفت.

در مرحله کیفی پژوهش، بر اساس تحلیل روایت‌های زوجین خرسند نشان داده شد که چه عواملی نقش کلیدی در خرسندی و مانایی ازدواج دارند. به طوری که ۶ تم "ویژگی‌های فردی"، "انتظار از ازدواج"، "عوامل ارتباطی"، پیشینه خانوادگی"، "هم کفوی (مذهبی)"، "حل تعارض" استخراج شد که در ادامه در مورد آن‌ها به بحث پرداخته خواهد شد. اولین تم، ویژگی‌های فردی بود که به عنوان یک ویژگی تأثیرگذار در زندگی به شمار آمده است (۵). این ویژگی ارتباط تنگاتنگی با انتخاب همسر، رضایت رابطه و ثبات ازدواج دارد (۴۰). در همین راستا کلاکستون (Claxton) و همکاران در پژوهش خود که بر روی ۱۲۵ زوج با ازدواج طولانی‌مدت بررسی کرده بودند این‌گونه دریافتند که ویژگی‌های فردی به عنوان یک عامل پیش‌بینی کننده تأثیرگذار در رضایت زناشویی به حساب می‌آید. بوهلر (Bühler) و همکاران نیز در بررسی نقش عوامل تأثیرگذار در مانایی و خرسندی ازدواج به عواملی نظیر ویژگی‌های فردی و درک از روابط اشاره نموده‌اند و نشان دادند زوجینی که از ویژگی‌های فردی سازگار با زندگی زناشویی برخوردارند از خرسندی بیشتری در زندگی زناشویی خود برخوردارند (۴۱). جمال‌نیک و همکاران نیز در پژوهش خود بر روی زوجین به نقش ویژگی‌های فردی در مانایی ازدواج اشاره

کرده‌اند (۴۲).

تم دوم، شامل انتظار از ازدواج و نگرشی است که افراد به ازدواج دارند. ویتون (Whitton) و همکاران در پژوهش خود با بررسی ۱۹۳۱ زوج متأهل دریافتند که نگرش‌های مثبت به جدایی در ازدواج و تعهد ضعیف‌تر به ازدواج، تأثیر عمیقی بر بی‌ثباتی ازدواج اول دارد؛ به‌طوری‌که افرادی که نگرش مثبت‌تر به طلاق دارند بیشتر طلاق می‌گیرند (۴۳). برنهام (Branham) نیز در پژوهش خود به بررسی تعریف مردان از روابط رمانتیک پرداخت و این‌گونه دریافت که انتظارات نقش مؤثری در روابط زوجی دارد (۴۴). محتمل است که نگرش‌هایی که افراد به ازدواج دارند دورنمای روشن‌تری را پیش روی زوجین برای داشتن ازدواج موفق در اختیار می‌گذارد.

عوامل ارتباطی به عنوان تم سوم، تأثیر گسترده‌ای بر رضایت زوجین از ازدواج دارد. لونر (Lavner) و همکاران در طول ۹ ماه پژوهش خود بر زوجین متوجه شدند که زوجینی که در خود گزارشی‌های خود از عوامل ارتباطی مؤثرتری در روابط خود استفاده کرده بودند رضایت از زندگی زوجی خود را بیشتر عنوان کرده‌اند (۴۵). تصور می‌شود که زوجینی که از مهارت‌های ارتباطی بیشتری جهت ارتباط با یکدیگر استفاده می‌کنند پایداری رابطه زوجی را مدنظر قرار می‌دهند.

از دیگر تم‌های تأثیرگذار در خرسندی و مانایی ازدواج می‌توان به نقشی که خانواده مبدأ در رضایت ازدواج دارد، اشاره کرد. هاردی (Hardy) و همکاران در پژوهش خود بر روی ۹۶۱ زوج نشان دادند که خانواده مبدأ به صورتی ویژه بر ثبات ازدواج هم در زنان و هم در مردان تأثیر دارد (۴۶). این‌گونه برداشت می‌شود که زوجینی که از پیشینه خانوادگی مناسبی برخوردارند از امنیت روانی بیشتری برخوردارند که این خود نقش مؤثری در پایداری زندگی زوجی خواهد داشت.

تم اثرگذار دیگر نقش عوامل مذهبی و هم‌کفوی در ازدواج برآورد شده است. در پژوهش‌های بسیاری به نقش مذهب و همانندی آن در ثبات و خرسندی ازدواج تأکید شده است (۴۷، ۴۸). بدین گونه که توافقات مذهبی در زندگی زوجی هم در بهزیستی و هم در پرورش رابطه زوجی نقش مهمی را ایفا می‌کند (۴۹، ۵۰). کریمی و همکاران نیز در پژوهش خود به بررسی عوامل تأثیرگذار در ثبات ازدواج پرداختند. آنان عامل مذهب و توافقات مذهبی زوجین در مانایی ازدواج اشاره کرده‌اند (۱۱). نتایج این پژوهش با نتایج اسپینا (Spina) و همکاران که در بررسی ۳۳ کشور به تأثیر جنسیت، سن، مانایی ازدواج، مذهب و تحصیلات پرداختند همسو می‌باشد. آنان در پژوهش خود به این یافته رسیدند که این عوامل نقش پیش‌بین در مانایی ازدواج دارد (۵۱). جمال‌نیک و همکاران در یافته‌های پژوهش خود بر روی زوجین نشان دادند زوجینی که اشتراکات مذهبی دارند از خرسندی و مانایی ازدواج خود حکایت می‌کنند (۴۲). احتمالاً توافق زوجین بر موضوعات مذهبی در گذراندن اوقات با یکدیگر، فرزند پروری و موضوعات مشترک تأثیر بسزایی دارد که به نوبه خود در خرسندی و مانایی ازدواج مؤثر است.

تم ششم تأثیرگذار در خرسندی و مانایی ازدواج تعارضاتی است که زوجین در روابط خود دارند و متعاقب آن استراتژی‌هایی است که زوجین در حل تعارض به کار می‌برند (۵۲). در پژوهش فینی (Feeney) و همکاران نشان داده شده است که در ازدواج‌های خرسند، زوجین از استراتژی‌های مختلفی نظیر مذاکره و گفتگوی دونفره، مشارکت و تلاش برای حل مسئله استفاده می‌کنند (۵۳). کریمی و همکاران نیز عامل حل تعارضات را به عنوان یکی از عوامل مهم در ثبات ازدواج عنوان کرده‌اند (۱۱). به نظر می‌رسد که زوجینی که از مهارت‌های حل تعارض برخوردارند تلاش بیشتری برای ماندگاری رابطه دارند و در صورت بروز مشکل از راهبردهای مؤثرتر حل مسئله در جهت رضایت و ماندگاری رابطه استفاده می‌کنند.

در مرحله تعیین روایی صوری، علاوه بر تعیین کیفی روایی صوری از روش کمی تأثیر آیتم استفاده شد. با توجه به اینکه نمره تأثیر ۵۳ گویه کمتر از ۱/۵ بود این گویه‌ها حذف شدند و گویه‌های مناسب (۹۷ گویه) در این مرحله باقی ماندند (۵۴)؛ بنابراین با توجه به منابع صوری، پرسشنامه همسر مانا و خرسند از روایی صوری مطلوبی برخوردار است. در پژوهش پیش‌رو جهت بررسی روایی محتوایی پرسشنامه، علاوه بر بررسی کیفی محتوا، شاخص نسبت روایی محتوا (CVR) و شاخص روایی محتوا (CVI) محاسبه شد که بدین ترتیب تعداد گویه‌ها به ۷۰ گویه و سپس ۶۵ گویه کاهش یافت.

روایی سازه ابزار، ابتدا از طریق تحلیل عاملی بر روی ۶۵ گویه باقیمانده مورد بررسی قرار گرفت. نتایج اندازه‌گیری معیار

KMO و آزمون کرویت بارتلت (کمتر از ۰/۰۵) بیانگر مناسب بودن آن است. نتایج ارزش ویژه نیز نشان‌دهنده چندعاملی بودن پرسشنامه (وجود ۶ عامل) بود. از آنجا که حداقل بار عاملی مورد نیاز برای شمول یک گویه در یک عامل به شمار عبارات ابزار و مقدار ویژه در نظر گرفته شده وابسته است (۳۶)، نقطه برش یک به عنوان حداقل بار عاملی مورد نیاز هرگویه جهت حفظ آن در نظر گرفته شد.

در ادامه روایی سازه از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد که نتایج حاصل از آن نیز نشان داد که همه گویه‌های پرسشنامه طراحی شده خرسندی زناشویی دارای ضرایب قابل قبولی هستند (۳۵). گویه‌های پرسشنامه شامل ۱۳ گویه مرتبط با عامل ویژگی‌های فردی، ۱۴ گویه مربوط به عامل انتظار از ازدواج، ۱۰ گویه درباره عامل ارتباطی، ۵ گویه مرتبط با عامل پیشینه خانوادگی، ۶ گویه پوشش دهنده عامل هم‌کفوی (مذهبی)، ۷ گویه در مورد حل تعارض است. کرایی و همکاران نیز در طراحی ابزار خود از تحلیل عامل اکتشافی با روش مؤلفه اصلی و چرخش واریماکس و تحلیل عاملی تائیدی استفاده کردند. آنان، در ابزار نهایی۸۳ گویه‌ای خود به ۹ عامل سبک ارتباط، حل تعارض مناسب، حمایت، توجه، احترام و قدردانی از یکدیگر، ویژگی‌های شخصیتی و مسئولیت‌پذیری، صمیمیت و کیفیت رابطه جنسی، کیفیت زندگی مشترک و ارتباط با اجتماع، خانواده و دوستان دست یافتند (۲۱). پورموحد و همکاران نیز در پرسشنامه خود در بررسی عوامل مرتبط با ثبات خانواده با استفاده از روش تحلیل عاملی تائیدی به ده بعد ارتباط، حل مسئله، کنترل رفتاری، مسئولیت عاطفی، نقش‌ها، درگیری عاطفی، باورهای مذهبی، کارکرد عمومی، رسانه و معنویت دست یافتند (۲۴). لو (Lou) و همکاران نیز در بررسی پرسشنامه رضایت زناشویی از روش تحلیل عاملی تائیدی استفاده کردند و به ۱۴ عامل مؤثر در رضایت زناشویی در زوجین چینی اشاره نمودند (۵۵).

در پرسشنامه حاضر ۶ عامل "ویژگی‌های فردی"، "انتظار از ازدواج"، "عوامل ارتباطی"، " پیشینه خانوادگی"، "هم کفوی (مذهبی)"، "حل تعارض" از عوامل کلیدی و تأثیرگذار بر مانایی و خرسندی ازدواج مطرح شده است. اولین ویژگی شامل "ویژگی‌های فردی" است که شامل تأثیر حس شوخ طبعی در زندگی، ثبات هیجانی، منطقی بودن، داشتن روحیه تعاملی، قابل اعتماد بودن، امیدواری و ویژگی‌های در مانایی و خرسندی ازدواج است. همسو با پژوهش پیش رو در مطالعات مختلفی به تأثیر نقش ویژگی‌های فردی بر رضایت و مانایی ازدواج اشاره شده است. این ویژگی در مقیاس کیفیت ازدواج کرایی و همکاران به عنوان یکی از عوامل کلیدی تأثیرگذار در ازدواج خوشبخت عنوان شده است (۲۱). مک‌نالتی (McNulty) و همکاران در پژوهش خود به نقش ویژگی‌های فردی نظیر ناآرام بودن، تفاوت‌های فردی و رفتاری در رضایت رابطه اشاره کرده‌اند (۵۶). در همین راستا، کلاکستون و همکاران نیز در پژوهش خود نقش ویژگی‌های فردی در ثبات ازدواج را مؤثر دانسته‌اند (۵۷).

عامل دوم انتظار ازدواج است که شامل نگرش‌ها و انتظاری است که فرد درباره ازدواج متصور است و شامل انتظار دوستی از ازدواج، واقع‌گرایی، فرزندآوری برای استحکام ازدواج، تلاش کردن برای ساختن یک ازدواج خوب، انعطاف در مراسم ازدواج، نداشتن دید کمال گرایانه برای ازدواج کردن و انتظار رشد فردی در ازدواج است. نیلفروشان و همکاران نیز در مقیاس خود به بررسی نگرش‌ها و انتظارات افراد در ازدواج پرداختند و به نقش تأثیرگذار آن در ازدواج تأکید کردند (۱۳). در این رابطه اسماعیل‌پور و همکاران در تدوین پرسشنامه خود از عوامل نگرشی برای بررسی دیدگاه جوانان درباره ازدواج استفاده کرده‌اند (۲۳). ویتون و همکاران نیز در پژوهش خود به بررسی تأثیر نگرش‌ها نسبت به ازدواج و طلاق پرداختند و خاطرنشان کردند که نگرش‌های افراد در ازدواج بر خرسندی و ماندگاری ازدواج تأثیرگذار است (۴۳).

عامل سوم، شامل عوامل ارتباطی است و نشان می‌دهد زوجین خرسند چگونه ارتباط با یکدیگر برقرار می‌کنند. این موارد شامل راحتی در تبادل احساسات، وقت گذاشتن برای رابطه، احترام، گشادگی احساسی، بیان نیازها، گفتگوی مؤثر، شنونده بودن است. پورموحد و همکاران نیز در پرسشنامه خود درباره ثبات خانواده به عامل ارتباطی به عنوان یک عامل کلیدی در ثبات خانواده اشاره کرده‌اند (۲۴). کرایی و همکاران نیز در ابزار خود به نقش سبک ارتباط در خوشبختی ازدواج مردان اشاره کرده است (۲۱).

عامل چهارم پیشینه خانوادگی و تأثیری است که خانواده مبدأ بر رضایت و ماندگاری ازدواج دارد. این تأثیر شامل رابطه‌ای که زوجین قبل از ازدواج با خانواده مبدأ خود برقرار کرده‌اند، توجه به

نیازهای فرد در خانواده مبدأ، پایگاه امن عاطفی می‌باشد. برخی پژوهش‌ها از تأثیر خانواده مبدأ در ماندگاری و رضایت زناشویی حکایت دارد. هاردی و همکاران خانواده مبدأ بر زندگی افراد مؤثر قلمداد می‌کنند (۴۶). همچنین کرایی و همکاران در ابزار خود یکی از عوامل مؤثر در ازدواج خوشبخت را ارتباط با خانواده عنوان می‌کنند (۲۱).

عامل پنجم هم کفوی (مذهبی) است که شامل توافق زوجین بر نگرش‌های مذهبی و توافق بر روی وظایف مذهبی خود و همسانی در این امر است. در پژوهش‌های بسیاری نقش مذهب در مانایی ازدواج برجسته شده است. کرایی و همکاران در مقیاس خود تجارب معنوی مشترک را به عنوان عامل مؤثر در خوشبختی ازدواج مردان معرفی کرده‌اند (۲۱). پور موحد و همکاران نیز در پرسشنامه خود، به مذهب به عنوان یکی از عوامل مؤثر در مانایی خانواده نگریسته‌اند (۲۴). کریمی و همکاران نیز در پژوهش خود مذهب را به عنوان یک عامل حمایتی در مانایی ازدواج معرفی کرده‌اند (۱۱). همچنین شورتر-گودن (Shorter-Gooden) در پژوهش خود نشان داد که مذهب به عنوان استراتژی‌های سازگارانه‌ای به زوجین در تعهد و توانایی درک تفاوت و ماندگاری کمک می‌کند (۵۸).

عامل ششم حل تعارض است که شامل مهارت‌هایی است که در حل تعارض به زوجین برای داشتن زندگی زناشویی با رضایت و مانا کمک می‌کند. این مهارت‌ها نظیر رفتار مناسب حین تعارض، تلاش برای حل تعارض، در میان گذاشتن رنجش‌ها، درک مشترک و حل مسئله است. پورموحد و همکاران در ابزار خود جهت بررسی عوامل مؤثر در پایداری خانواده مهارت حل مسائل را مؤثر عنوان کرده‌اند (۲۴). همچنین کرایی و همکاران در ابزار خود حل تعارض مناسب را در احساس خوشبختی مردان در ازدواج مؤثر دانسته‌اند (۲۱). آسوده و همکاران نیز داشتن مهارت حل مسائل را به عنوان عاملی تأثیرگذار در ثبات ازدواج عنوان کرده‌اند (۲۰). در این راستا ایسیک (Işık) و همکاران نیز نشان دادند که استفاده از مهارت‌های حل تعارض در مواجهه زوجین با بحران‌های زندگی تأثیرگذاری معنی‌داری بر رضایت زوجین دارد (۱۷).

در روند بررسی روایی همزمان، ضرایب همبستگی بین پرسشنامه تدوین شده با پرسشنامه رضایت از ازدواج انریچ و مقیاس کیفیت زناشویی (۰/۶۴ و ۰/۷۱) نشان از تائید کننده بودن روایی پرسشنامه حاضر است. صابری و همکاران نیز در استانداردسازی پرسشنامه خود جهت بررسی عوامل مؤثر بر شادکامی و سلامت ازدواج از ضریب همبستگی استفاده کرده‌اند (۵۹).

در روند بررسی پایایی پرسشنامه حاضر، از روش‌های آلفای کرونباخ، دو نیمه کردن و همبستگی گویه‌های زوج و فرد استفاده شد که بر اساس نتایج پرسشنامهٔ تدوین شده ازدواج خرسند و مانا از همسانی درونی قابل قبولی برخوردار است. ترکان و همکاران، در ابزار خود درباره سازگاری زوجین و اسماعیل‌پور و همکاران در پرسشنامه خود درباره نگرش به ازدواج نیز در بررسی پایایی پرسشنامه خود از آلفای کرونباخ و دو نیمه کردن استفاده کرده اند(۲۳، ۶۰). کیم (Kim) و همکاران نیز در تعیین پایایی ابزار خود درباره رضایت زوجین از روش آلفای کرونباخ استفاده کردند (۵۳).

پژوهش پیش رو محدودیت‌هایی نیز داشت. این مطالعه تنها در یک شهر ایران اجرا شد؛ بنابراین مطالعات اعتباریابی آتی در محدوده جغرافیایی بزرگتری باید اجرا شود. یکی دیگر از محدویت‌های پژوهش این بود که پرسشنامه ماهیت خودگزارشی داشت به نحوی که در فرایندهای مختلف پژوهش با زوجین بر مبنای گزارش آنها از زندگی خود استفاده می‌شد و به صورت عینی نبود. پژوهش حاضر از نظر روش احصاء گویه‌ها از تجربه زیسته زوجین مانا و خرسند در نوع خود منحصر به فرد و نوین بود و در جامعه شهر قم صورت گرفت. با توجه به وجود تنوع در جامعه ایران و تفاوت‌های قومی و فرهنگی گسترده آن، لذا، پیشنهاد می‌شود تا از تجربه زیسته قومیت‌های مختلف در ایران استفاده شود. همچنین پیشنهاد می‌شود نتایج آنها از نظر تفاوت‌های فرهنگی و قومی بررسی شود. در مجموع پیشنهاد می‌شود از پژوهش حاضر در مطالعه آسیب‌های خانواده، طراحی مداخله و روش‌های مواجهه با مشکلات خانوادگی ازدواج مورد استفاده قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

مقاله پیش رو برگرفته از رساله دکتری رشته مشاوره می‌باشد که در دانشگاه علوم تحقیقات تهران در شورای گروه تخصصی علوم تربیتی به شماره ۲۱۰ در تاریخ ۱۳۹۷/۰۳/۲۸ در محل واحد به

تصویب رسیده است. بدین وسیله از همه شرکت کنندگان در این پژوهش و همچنین کلیه عزیزانی که ما را در این فرایند یاری دادند کمال تشکر و سپاسگزاری را داریم.

تضاد منافع

بدین وسیله کلیه نویسندگان تصریح می نمایند که هیچ گونه تضاد منافعی در خصوص مطالعه حاضر وجود ندارد.

References

1. Coontz S. Revolution in intimate life and relationships. J Fam Theory Rev, 2015; 7(1). URL:https://sites.evergreen.edu/forbiddenknowledge/wp-content/uploads/sites/145/2016/01/Coontz-2015-Journal_of_Family_Theory__Review.pdf
2. Twamley K. The globalization of love? Examining narratives of intimacy and marriage among middle-class Gujarati Indians in the UK and India. Fam Relatsh Soc. 2013; 2(2): 267-83. DOI:10.1332/204674313X664923
3. Hewitt B, Churchill B. Convergence and difference: Marriage and family life from a cross-cultural perspective. Cross-Cultural Family Research and Practice, 2020: 57-102. DOI:10.1016/B978-0-12-815493-9.00003-X
4. Otero MC, Wells JL, Chen K-H, Brown CL, Connelly DE, Levenson RW, Fredrickson BL. Behavioral indices of positivity resonance associated with long-term marital satisfaction. Emotion. 2020; 20(7): 1225. DOI:10.1037/emo0000634
5. Boyce CJ, Wood AM, Delaney L, Ferguson E. How do personality and social structures interact with each other to predict important life outcomes? The importance of accounting for personality change. Eur J Pers. 2017; 31(3): 279-90. DOI:10.1002/per.2099
6. Sadeghi M, Fatehizadeh M, Ahmadi A, Bahrami F, Etemadi O. Developing a model of healthy family based on explorative mixed method research. Iranian Journal of Family Psychology. 2021; 1(1): 29-40. URL:https://www.ijfpjournal.ir/article_245490.html?lang=en
7. Slatcher RB, Schoebi D. Protective processes underlying the links between marital quality and physical health. Curr Opin Psychol. 2017; 13: 148-52. DOI:10.1016/j.copsyc.2016.09.002
8. Sharma B. Mental and emotional impact of divorce on women. Journal of the Indian academy of applied psychology. 2011; 37(1): 125-31. URL: https://www.researchgate.net/publication/289749457_Mental_and_emotional_impact_of_divorce_on_women
9. Iveniuk J, Waite LJ, Laumann E, McClintock MK, Tiedt AD. Marital conflict in older couples: Positivity, personality, and health. J Marriage Fam. 2014; 76(1): 130-44. DOI:10.1111/jomf.12085 PMID: 27274569
10. Van Den Broek B, Rijnen S, Stiekema A, Van Heugten C, Bus B. Factors related to the quality and stability of partner relationships after traumatic brain injury: A systematic literature review. J Phys Med Rehabil. 2022; 103(11): 2219-31. e9. DOI: 10.1016/j.apmr.2022.02.021
11. Karimi R, Bakhtiyari M, Arani AM. Protective factors of marital stability in long-term marriage globally: A systematic review. Epidemiology and Health. 2019; 41. DOI: 10.4178/epih.e2019023
12. Bliton CF, Johnson BN, Pincus AL. My problem or yours? Interpersonal problems and marital quality. Journal of Personality. 2022; 90(4): 595-614. DOI:10.1111/jopy.12685
13. Nilforoshan P, Navidian A, Abedi A. Studying the psychometric properties of marital attitude scale. Iranian Journal of Psychiatric Nursing. 2013; 1(1): 35-47. (Persian) URL:https://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/3003713920107.pdf
14. Mullins DF. The effects of religion on enduring marriages. Social Sciences. 2016; 5(2): 24. DOI:10.3390/socsci5020024
15. Onah MN, Onah RC, Onah FE. Linkages between women's empowerment, religion, marriage type, and uptake of antenatal care visits in 13 West African countries. PLOS Glob Public Health. 2023; 3(6): e0000406. DOI:1371/journal.pgph.0000406
16. Feeney J, Karantzas G. Couple conflict: Insights from an attachment perspective. Curr Opin Psychol. 2017. 13:60-64. DOI:10.1016/j.copsyc.2016.04.017
17. Işık RA, Kaya Y. The relationships among perceived stress, conflict resolution styles, spousal support and marital satisfaction during the COVID-19 quarantine. Curr Psychol. 2022; 41(6): 3328-38. DOI:10.1007/s12144-022-02737-4
18. Deschênes M, Bernier A, Cyr C, Paradis A, Rassart CA. Marital satisfaction, parenting stress, and family alliance: Parental perspective taking as a moderator. Fam Process. 2022. DOI:10.1111/famp.12812
19. Nimtz MA. Satisfaction and contributing factors in satisfying long-term marriage: A phenomenological study: Liberty University; 2011. URL:https://www.proquest.com/openview/1d9aa951e90037ec274b23cb86eec040/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750
20. Asoodeh MH, Khalili S, Daneshpour M, Lavasani MG. Factors of successful marriage: Accounts from self-described happy couples. Procedia Soc Behav Scis. 2010; 5: 2042-6. DOI:10.1016/j.sbspro.2010.07.410
21. Karaii A, Asgari P, Dashtbozorgi Z. Making and measuring the psychometric indices of the happy marriage scale in men. Journal of Psychometry. 2018; 6(24): 7-36. (Persian)
URL: https://jpsy.riau.ac.ir/article_1288.html?lang=en
22. Sharif Nia H, Shafipour V, Allen KA, Heidari MR, Yazdani-Charati J, Zareiyan A. A second-order confirmatory factor analysis of the moral distress scale-revised for nurses. Nurs ethics. 2019; 26(4): 1199-210. DOI:10.1177/0969733017742962
23. Esmaeilpour K, Nourmohammadi Ahari S. Preparation and validation of fear of marriage questionnaire among female university students. JMPR. 2022; 17(65). 10-20 (Persian) URL:https://dorl.net/dor/20.1001.1.27173852.1401.17.65.7.5
24. Pourmovahed Z, Mahmoodabadi HZ, Ardekani SMY, Fallahzadeh H, Tavangar H, Mahmoodabad SSM. Validation of the family stability questionnaire in married couples: A confirmatory factor analysis. Electron Physician. 2018; 10(8): 7185-95. DOI:10.19082/7185

25. Creswell JW, Báez JC. 30 essential skills for the qualitative researcher: Sage Publications; 2020. https://scholar .google .com/scholar? q=Creswel l+JW,+B% C3%A1ez+JC. +30+ess entia l+sk ills+f or+the+q ualitative+research er:+Sage+Publications%3B+2020.&hl=en&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart
26. Gee JP. A linguistic approach to narrative. Narrat Inq. 1991; 1(1): 15-39. DOI:10.1111/jmft.12181
27. Wells K. Narrative inquiry: Pocket Guide to Social Work Re; 2011.
28. Lincoln Y, Guba B. Naturalistic inquiry. Beverly Hills: Sage Pulications.1985.
29. Michell, J. An introduction to the logic of psychological measurement. Psychology Press. 2014.
30. Leung SF, Arthur D. The Alcohol use Disorders Identification Test (AUDIT): Validation of an instrument for enhancing nursing practice in Hong Kong. Int J Nurs Stud. 2000; 37(1): 57-64. DOI:10.1016/S0020-7489(99)00052-8
31. De Von HA, Block ME, Moyle-Wright P, Ernst DM, Hayden SJ, Lazzara DJ, Savoy SM, Kostas-Polston E. A psychometric toolbox for testing validity and reliability. J Nurs Sch. 2007 Jun; 39(2): 155-64. DOI:10.1111/j.1547-5069.2007.00161.x
32. Lawshe CH. A quantitative approach to content validity. Pers Psychol. 1975; 28(4). 563-75. https://caepnet.org/~/media/Files/caep/knowledge-center/lawshe-content-validity.pdf
33. Geri LW, Haber J. Nursing research methods & clinical appraisal for EBP. Philadelphia: Mosby Elsevier Publications. 2006.
34. Polit DF, Beck CT, Owen SV. Is the CVI an acceptable indicator of content validity? Appraisal and recommendations. Res nurs health. 2007; 30(4): 459-67. DOI: 10.1002/nur.20199
35. Mohammad Rezaee A, Delavar A, Ahadi H, Dortaj F. Construction and validation of Iran students' evaluation of educational quality. j Educ Meas. 2010; 1(1): 1-25. URL: https://jem.atu.ac.ir/article_2646.html?lang=en
36. Knapp TR, Brown JK. Ten measurement commandments that often should be broken. Res Nurs Health. 1995; 18(5): 465-9. DOI:10.1002/nur.4770180511
37. Hicks R, Bahr M, Fujiwara D. The occupational stress inventory-revised: Confirmatory factor analysis of the original inter-correlation data set and model. Pers Individ Dif. 2010; 48(3): 351-3. DOI:10.1016/j.paid.2009.10.024
38. Thorndike RM, Thorndike-Christ TM. Measurement and evaluation in psychology and education: Pearson Higher Ed; 2013.
39. Lange L, Saavedra FM, Romano J. Institutional research in emerging countries of Southern Africa, Latin America, and the middle east and North Africa: Global frameworks and local practices. NDIR. 2013; 2013(157): 23-38. DOI:10.1002/ir.20037
40. Donnellan MB, Conger RD, Bryant CM. The Big Five and enduring marriages. J Res Pers. 2004; 38(5): 481-504. DOI:10.1016/j.jrp.2004.01.001
41. Bühler JL, Dunlop WL. The narrative identity approach and romantic relationships. Soc Personal Psychol Compass. 2019; 13(4): e12447. DOI:10.1111/spc3.12447
42. Jamalnik M, Falsafinejad MR, Khodabakhshi-Koolaee A. Long-term marital satisfaction: Couples' narratives of the role of mate selection. J Client- Centered Nurs Care. 2020; 6(4): 267-76. DOI: 10.32598/JCCNC.6.4.337.1
43. Whitton SW, Stanley SM, Markman HJ, Johnson CA. Attitudes toward divorce, commitment, and divorce proneness in first marriages and remarriages. J Marriage Fam. 2013; 75(2): 276-87. DOI:10.1111/jomf.12008
44. Branham S. A qualitative exploration of romantic relationships: Perspectives of educated men in emerging adulthood: Capella University; 2020. URL: https://www.proquest.com/openview/603ceb0fe4e22b9f40d5183c81c60c81/1?pq-origsite=gscholar&cbl=187
45. Lavner JA, Karney BR, Bradbury TN. Does couples' communication predict marital satisfaction, or does marital satisfaction predict communication? J Marriage Fam. 2016; 78(3): 680-94. DOI:10.1111/jomf.12301
46. Hardy NR, Soloski KL, Ratcliffe GC, Anderson JR, Willoughby BJ. Associations between family of origin climate, relationship self-regulation, and marital outcomes. J Marital Fam Ther. 2015; 41(4): 508-21. DOI: 10.1111/jmft.12090
47. Tuttle JD, Davis SN. Religion, infidelity, and divorce: Reexamining the effect of religious behavior on divorce among long-married couples. J Divorce Remarriage. 2015; 56(6): 475-89. DOI:10.1080/10502556.2015.1058660
48. Vaaler ML, Ellison CG, Powers DA. Religious influences on the risk of marital dissolution. J Marriage Fam. 2009; 71(4): 917-34. DOI:10.1111/j.1741-3737.2009.00644.x
49. Brown SL, Lin I-F. The gray divorce revolution: Rising divorce among middle-aged and older adults, 1990–2010. J Gerontol B Psychol Sci Soc Sci, 2012; 67(6): 731-41. DOI:10.1093/geronb/gbs089
50. Amato PR. Research on divorce: Continuing trends and new developments. J Marriage Fam. 2010; 72(3): 650-66. DOI:10.1111/j.1741-3737.2010.00723.x
51. Spina R, Sorokowski P, Sorokowski P, Randall A, Groyecka A, Frackowiak T, et al. Marital satisfaction, sex, age, marriage duration, religion, number of children, economic status, education, and collectivistic values: Data from 33 Countries. 2017. DOI:10.3389/fpsyg.2017.01199
52. Straus MA, Gozjolko KL. "Intimate terrorism" and gender differences in injury of dating partners by male and female university students. J Fam Violence, 2014; 29: 51-65. DOI:10.1007/s10896-013-9560-7
53. Kim S S, Gil M, Kim D, Kim S, Heo D, Moon NY. Validity and reliability of the Korean version of the couple satisfaction index. J Korean Acad Nurs. 2022; 52(2): 228-43. DOI:10.4040/jkan.21177
54. Juniper EF, Guyatt GH, Streiner DL, King DR. Clinical impact versus factor analysis for quality of life questionnaire construction. J Clin Epidemiol. 1997; 50(3): 233-8. DOI: 10.1016/s0895-4356(96)00377-0
55. Lou YC, Lin CH, Chen CM, Balderrama-Durbin C, Snyder DK. Assessing intimate relationships of Chinese couples in Taiwan using the marital satisfaction inventory–revised. Assessment. 2016; 23(3): 267-78. DOI: 10.1177/1073191115589343
56. McNulty JK, Meltzer AL, Neff LA, Karney BR. How both partners' individual differences, stress, and behavior predict

change in relationship satisfaction: Extending the VSA model. Proc Natl Acad Sci USA. 2021; 118(27): e2101402118. DOI:10.1073/pnas.2101402118

57. Claxton A, O'Rourke N, Smith JZ, DeLongis A. Personality traits and marital satisfaction within enduring relationships: An intra-couple discrepancy approach. J Soc Pers Relat. 2012; 29(3): 375-96. DOI:10.1177/0265407511431183
58. Shorter-Gooden K. Multiple resistance strategies: How African American women cope with racism and sexism. J Black Psychol. 2004; 30(3): 406-25. DOI:10.1177/0095798404266050
59. Sabery H, Abolmaali K. The survey psychometric properties of quality of marriage questionnaire. J Educ Psychol. 2013; 4(2): 60-73. (Persian) URL:https://psyedu.tonekabon.iau.ir/article_557465.html?lang=en
60. Torkan H, Molavi H. An investigation on the psychometric features of Dyadic Adjustment Scale (DAS). J Psychol. 2010; 13: 445-67. (Persian) URL:https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/890982